מתני' משובחי שבת. מאותן שמשמרין שבת: **לאסור בכותים.** שהן כמו כן משמרין שבת: **מאוכלי השום.** גלילי שבת: **לאסור בישראל.** דישראל רגילין לאכול שום (ב"ק פב.) מפני עונה שמקיימין מערב שבת לערב שבת ומרבה להם הזרע כלומר מצי פריו יתן בעתו[ו] אלו תלמידי חכמים המשמשין מטותיהן מערב שבת לערב שבת (כתובות סב:): **ואסור בכותים.** שהם נמי אוכלים שום גלילי שבת: **ומותר בכותים.** שהן אינן עונין לירושלים אלא להר גריזים: **גמ' אפי' עובדי כוכבים נמי.** מי משמרין שבת יהא אסור בהן: **אלא.** מאי משובחי שבת מצוה ועושה קתני: **בפרהסיא בני קיימיא.** בשבת ושום: **ישראל ואוכלי השום ועושין.** ואסור בהן: **ועובדי כוכבים**[ב] **עבדי אבל אינן מצווין.** לפיכך מותר: **בהך דעובי ירושלים ישראל מצוין ואינן עושין.** להכי מותר בהן: **מתני' שאיני נהנה לזרע אברהם אסור בישראל ומותר בעובדי כוכבים: גמ'** והאיכא ישמעאל[יא] כי ביצחק יקרא לך זרע כתיב והאיכא עשו ביצחק[יב] ולא כל יצחק: **מתני' שאיני נהנה**[ג] מישראל[ד] לוקח ביותר ומוכר בפחות שישראל נהנין לי לוקח בפחות ומוכר ביותר[ה] ואין שומעין לו שאיני נהנה להן והן לי יהנה לעובדי כוכבים: **גמ'** אמר שמואל[ו] הלוקח כלי מן האומן לבקרו ונאנס בידו חייב אלמא קסבר הנאת לוקח היא תנן שאיני נהנה מישראל מוכר בפחות אבל שוה בשוה לא ואי הנאת לוקח היא אפילו שוה בשוה מתני' בזבינא דרמי על אפיה אם כן אימא רישא לוקח ביותר ועוד אימא סיפא שישראל נהנין לי [לוקח בפחות] ומוכר ביותר ואי בזבינא דרמי על אפיה אפילו שוה בשוה סיפא בזבינא חריפא אי הכי לוקח בפחות אפילו שוה בשוה אלא מתני'

מתני'[ו] הנודר משובחי שבת אסור בישראל ואסור בכותים[ב] מאוכלי שום אסור בישראל ואסור בכותים[ג] מעולי ירושלים אסור בישראל ומותר בכותים: **גמ'** מאי שובחי שבת אילימא ממקיימי שבת מאי איריא בכותים אפילו עובדי כוכבים נמי אלא ממצווים על השבת אי הכי אימא סיפא מעולי ירושלים אסור בישראל ומותר בכותים אמאי והא מצווים נינהו[ד] אמר אביי מצווה ועושה קתני בתרתי בבי קמייתא ישראל וכותים מצווין ועושין עובדי כוכבים ההוא דעבדי עושין ואינם מצווין בעולי ירושלים ישראל מצווין ועושין כותים מצווין ואינם עושין: **מתני'**[ה] קונם שאיני נהנה לבני נח מותר בישראל ואסור בעובדי כוכבים: **גמ'** וישראל מי נפיק מכלל בני נח כיון דאיקדש אברהם איתקרו על שמיה: **מתני'**[ו] שאיני נהנה לזרע אברהם אסור בישראל ומותר בעובדי כוכבים: **גמ'** והאיכא ישמעאל[יא] כי ביצחק יקרא לך זרע כתיב והאיכא עשו ביצחק[יב] ולא כל יצחק: **מתני'**[ח] שאיני נהנה[ג] מישראל[ט] לוקח ביותר ומוכר בפחות שישראל נהנין לי לוקח בפחות ומוכר ביותר[ז] ואין שומעין לו שאיני נהנה להן והן לי יהנה לעובדי כוכבים: **גמ'**[י] אמר שמואל[יא] הלוקח כלי מן האומן לבקרו ונאנס בידו חייב אלמא קסבר הנאת לוקח בפחות ומוכר ביותר היא תנן שאיני נהנה מישראל מוכר בפחות אבל שוה בשוה לא ואי הנאת לוקח היא אפילו שוה בשוה מתני' בזבינא דרמי על אפיה אם כן אימא רישא לוקח ביותר ועוד אימא סיפא שישראל נהנין לי [לוקח בפחות] ומוכר ביותר ואי בזבינא דרמי על אפיה אפילו שוה בשוה סיפא בזבינא חריפא אי הכי לוקח בפחות אפילו שוה בשוה אלא מתני'

מתני' משובחי שבת. כלומר ס"ל למתני לאסור במקיימי השבת כדי שיהו בכלל כל העובדי כוכבים השובתים: **אמר אביי מצווה ועושה קתני.** כלומר שאין בכלל דבריו אלא מצווין ועושין: **בפרהסיא קמייתא.** דהיינו שבישת שבת ואכילת שום ישראל וכותים מצווין ועושין: **מתני' קונם שאיני נהנה לבני נח מותר בישראל.** ואע"ג דישראל נמי בני נח נינהו כיון דאיתקדש אברהם אתרוייהו שמיה ולא על שם נח: **שאיני נהנה לזרע אברהם לאסור בישראל ומותר בעובדי כוכבים.** דלפי' בני ישמעאל ועשו לא מיקרו זרע אברהם כדמפ' בגמרא: **שאיני נהנה לישראל לוקח ניכר.** כדי שלא יהנה מהם כמה שהוא לוקח: **ומוכר בפחות.** שלא יהנה מהם כמה שהוא מוכר. דמתניתין מוקמינן לה בגמרא בזבינא מציעתא דאיכא הנאת לוקח ומוכר כל שהוא נמכר שוה בשוה. וכי תימרי דבפחות וביתר ברי דוקא בשאסר על עצמו שלא יהנה מישראל דבכי ס"ג לא מתהני מיניהו אבל אי אסר על עצמו נכסיהם אפי' לקח שוה מנה בחמשים אסור להנות ממקצתן שנדרו כבר חל על נכסיהם: **שישראל נהנים לי.** כלומר שאסר הנאתו על ישראל: **לוקח בפחות ומוכר ביתר ואין שומעין לו.** כלומר אין לו תקנה ליקח ולמכור ליישראל שלא ע"כ יקח בפחות וימכור בפחות ביותר כדי שלא יהנו ממנו אבל אין שומעין לו בני אין לו תקנה ליקח בפחות ומוכר ביתר שלא יהנו ממנו אבל אם שומעין לו לוקח בפחות ומוכר ביתר שלא יהנו ישראל מהן כלל אבל יהנו מהם עובדי כוכבים כגון שנדר בשעה שהיו ישראל עשירים ועכשיו עניים: **אלא מעתה.** מי שאסר הנאת שוק של בשר שלא יהנה ישראל מהן כלל אבל יהנו מהן עובדי כוכבים: **לוקח בפחות ומוכר ביתר שומעין לו.** כלומר אין לו תקנה ליקח ולמכור ליישראל שלא ע"כ יקח בפחות וימכור בפחות ביותר כדי שלא יהנו ממנו אבל אין שומעין לו בני אין לו תקנה להפסיד ממונו. ואית דגרסי אי שומעין לו אחיריך כלומר אם שומעים לו אבל בלאו הכי ליכא למימר דאסר הנאת לוקח ומוכר ביתר ואין שומעין לו שאיני נהנה להן והן לי יהנה לעובדי כוכבים: **גמ'** אמר שמואל הלוקח כלי מן האומן לבקרו ונאנס בידו חייב אלמא קסבר הנאת לוקח בפחות ומוכר ביתר היא תנן שאיני נהנה מישראל מוכר בפחות אבל שוה בשוה לא ואי הנאת לוקח היא אפילו שוה בשוה מתני' בזבינא דרמי על אפיה אם כן אימא רישא לוקח ביותר ועוד אימא סיפא שישראל נהנין לי [לוקח בפחות] ומוכר ביותר ואי בזבינא דרמי על אפיה אפילו שוה בשוה סיפא בזבינא חריפא אי הכי לוקח בפחות אפילו שוה בשוה אלא מתני'

מתני' משובחי שבת. מאותן שמשמרין שבת: **לאסור בכותים.** שהן כמו כן משמרין שבת: **מאוכלי השום.** גלילי שבת: **לאסור בישראל.** דישראל רגילין לאכול שום (ב"ק פב.) מפני עונה שמקיימין מערב שבת לערב שבת ומרבה להם הזרע כלומר מצי פריו יתן בעתו[ו] אלו תלמידי חכמים המשמשין מטותיהן מערב שבת לערב שבת (כתובות סב:): **ואסור בכותים.** שהם נמי אוכלים שום גלילי שבת: **ומותר בכותים.** שהן אינן עונין לירושלים אלא להר גריזים: **גמ' אפי' עובדי כוכבים נמי.** מי משמרין שבת יהא אסור בהן: **אלא.** מאי משובחי שבת מצוה ועושה קתני: **בפרהסיא בני קיימיא.** בשבת ושום: **ישראל ואוכלי השום ועושין.** ואסור בהן: **ועובדי כוכבים**[ב] **עבדי אבל אינן מצווין.** לפיכך מותר: **בהך דעובי ירושלים ישראל מצוין ואינן עושין.** להכי מותר בהן: **מתני' שאיני נהנה לזרע אברהם אסור בישראל ומותר בעובדי כוכבים: גמ'** והאיכא ישמעאל[יא] כי ביצחק יקרא לך זרע כתיב והאיכא עשו ביצחק[יב] ולא כל יצחק: **מתני' שאיני נהנה**[ג] מישראל[ט] לוקח ביותר ומוכר בפחות שישראל נהנין לי לוקח בפחות ומוכר ביתר ואין שומעין לו שאיני נהנה להן והן לי יהנה לעובדי כוכבים: **גמ'**[י] אמר שמואל[יא] הלוקח כלי מן האומן לבקרו ונאנס בידו חייב אלמא קסבר הנאת לוקח בפחות ומוכר ביתר היא תנן שאיני נהנה מישראל מוכר בפחות אבל שוה בשוה לא ואי הנאת לוקח היא אפילו שוה בשוה מתני' בזבינא דרמי על אפיה אם כן אימא רישא לוקח ביותר ועוד אימא סיפא שישראל נהנין לי [לוקח בפחות] ומוכר ביותר ואי בזבינא דרמי על אפיה אפילו שוה בשוה סיפא בזבינא חריפא אי הכי לוקח בפחות אפילו שוה בשוה אלא מתני'

מתני' משובחי שבת. כלומר ס"ל למתני לאסור במקיימי השבת כדי שיהו בכלל כל העובדי כוכבים השובתים: **אמר אביי מצווה ועושה קתני.** כלומר שאין בכלל דבריו אלא מצווין ועושין: **בפרהסיא קמייתא.** דהיינו שבישת שבת ואכילת שום ישראל וכותים מצווין ועושין: **מתני' קונם שאיני נהנה לבני נח מותר בישראל.** ואע"ג דישראל נמי בני נח נינהו כיון דאיתקדש אברהם אתרוייהו שמיה ולא על שם נח: **שאיני נהנה לזרע אברהם לאסור בישראל ומותר בעובדי כוכבים.** דלפי' בני ישמעאל ועשו לא מיקרו זרע אברהם כדמפ' בגמרא: **שאיני נהנה לישראל לוקח ניכר.** כדי שלא יהנה מהם כמה שהוא לוקח: **ומוכר בפחות.** שלא יהנה מהם כמה שהוא מוכר. דמתניתין מוקמינן לה בגמרא בזבינא מציעתא דאיכא הנאת לוקח ומוכר כל שהוא נמכר שוה בשוה. וכי תימרי דבפחות וביתר ברי דוקא בשאסר על עצמו שלא יהנה מישראל דבכי ס"ג לא מתהני מיניהו אבל אי אסר על עצמו נכסיהם אפי' לקח שוה מנה בחמשים אסור להנות ממקצתן שנדרו כבר חל על נכסיהם: **שישראל נהנים לי.** כלומר שאסר הנאתו על ישראל: **לוקח בפחות ומוכר ביתר ואין שומעין לו.** כלומר אין לו תקנה ליקח ולמכור ליישראל שלא ע"כ יקח בפחות וימכור בפחות ביותר כדי שלא יהנו ממנו אבל אין שומעין לו בני אין לו תקנה להפסיד ממונו. ואית דגרסי אי שומעין לו אחיריך כלומר אם שומעים לו אבל בלאו הכי ליכא למימר דאסר הנאת לוקח ומוכר ביתר ואין שומעין לו שאיני נהנה להן והן לי יהנה לעובדי כוכבים: **גמ'** אמר שמואל